

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
BLAJ - JUDD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
::: învoială. :::

Unitatea

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 180 Lei
Pe 6 luni . . . 90 Lei
Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 350 Lei

Revistă bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Temelia societății

Ceva în legătură cu familia: — Primejdii și nădejdi. — Un cuvânt frățesc
de A. C. Albinus.

Valoare eternă au cuvintele vechiului scriitor bisericesc, Tertullian, prin cari ferește căsătoria „pe care biserica o încheie, slăntă jertfă o confirmă și o pecetluiește blagoslovenia, pe care îngerii o vestesc și Părințele ceresc o aprobă” (Ad uxorem II. 9).

Cu adevărat, fericită este căsătoria, în care se unesc două inimi, stăpânite de iubirea curată și atotputernică care face pe om, după cuvântul sfintei scripturi, „să tase pe tatăl său și pe mama sa”. Aceasta este iubirea, mai mult decât a simțurilor, iubire care nu se mărginește la frumsețea corpului și nu dăinuiește numai atât cât aceasta, ci cere ca obiect frumuseții sufletești, trăind, ca și sufletul, în etern.

O fiică a dragostei divine este iubirea soților de căsătorie. O cheazășie a fidelității și ajutorului împrumutat până la moarte creșterii pruncilor și a păstrării darului neîmpunat al lui Dumnezeu.

Căsătoria și viața familiară este leagănul societății omenești, temelia statelor, originea civilizației și culturii moderne. Dela sănătatea morală a familiilor atâră taria neamurilor. Când Gracchii erau socotiți ca cele mai prețioase podoabe ale mamelor romane, marele imperiu a fost puternic și nebiruit. Când însă, locul moralității l-a ocupat desfrâul, putrezind temelia, a trosnit colosul și s'a prăbușit, așa că nici instituția divină, creștinismul, n'a putut să-l salveze, ci a trebuit să se mulțumească cu menirea, de a transmite comorile culturii greco-romane popoarelor barbare, așezate pe ruinele marelui imperiu. S'a adeverit, în acest chip, vechea prorocie despre sfărâmarea statului cu picioarele de fier și gleznele de lut.

Și e natural, pentru că fiecare familie e ca o verigă în lanțul, care se chiamă stat și popor. O singură verigă, o singură familie nesănătoasă slăbește lanțul întreg. Dar ce va fi, când boala va fi generală, și molima cuprinde toate, ori aproape toate familiile?

Nu e mirare, deci, că statele moderne, apărând interesele vitale ale popoarelor, au adus legi cu privire la căsătorie. Și dacă unele, sub înrâurirea curentelor anticreștine, au adus legi mai puțin fericite, s'au năzuit prin alte legiuiri și dispoziții — premii naționale, pensii etc. — să contrabalanseze răul și stricăciunea legilor. Așa se explică aprobarea unanimă, cu care a primit opinia publică românească apelul — un adevărat strigăt de alarmă — al patriarhului României, suprema autoritate morală în biserica ortodoxă română, prin care acesta atrage atenția țării asupra primejdiei ce rezultă din înmulțirea divorțurilor.

Biserica creștină poartă și mai mare grijă familiilor, fiindcă în sânul acestora, după credința creștinească, cresc nu numai cetățenii statelor, ci și cetățenii cerului. Și cu cât vor fi mai curate și mai credincioase familiile, cu atât mai mult se va popula cerul cu sfinți.

E și mai deosebită sollicitudinea bisericii pentru familiile intelectualilor, pentru că aceștia, ca conducători ai societății, au o înrîurire hotărâtoare asupra țării întregi. Durere, la noi lumea intelectuală și-a pierdut orientarea creștinească. Sunt ca și copiii, vorba lui Galaction, ajunși stăpâni, în mod neașteptat, în casa părintească, care, în nepriceperea lor, întorc și schimbă toate rosturile și așezările de până aci, ca fiind prea bătrânești.

Cei mai buni dintre intelectualii noștri, sunt aderenții moralei duble. Creștinismul îl priyesc numai din punct de vedere utilitaristic, bun pentru înfrânarea maseelor.

Dar, mi se pare, se ivesc zorile zilelor mai luminoase. Intelectualii noștri încep să vadă că ideile moderne, care li se păreau mântuitoare, nu se pot opri la clasa suprapusă. Văd că indiferentismul și îndoiala lor străbate, ca și roua dimineților de vară, pe nesimțite în masele largi ale poporului, pricinuind pagube și stricăciuni morale încomensurabile.

Și înțelegând primejdia, lumea noastră intelectuală va începe să facă studii și în materie religioasă. Nu se va mulțumi cu istorioarele biblice. Și va găsi, că supt învelișul moale, înțeles și gustat și de cei mai mici și neînvațați, se află sâmburele puternic, care rezistă și la ciocanul de oțel al științei. Va găsi că creștinismul este o învățătură minunată care mulțumește și mințile savanților.

Va veni vremea, când și neamul românesc își va avea Pasteur-ii, Poincaré-ii și Bergson-ii săi, savanți cu renume mondial și, totodată, creștini convinși, practicanți. Și atunci va începe epoca de slavă a românismului.

Și acum, un cuvânt frățesc. Citesc în „Dîmineața” No. din 9 August a. crt. un apel „Pentru cultul strămoșesc” în favoarea bisericii ortodoxe, edificată de călugărul Bâznog în comuna Sângeorzul-român de lângă Năsăud. Parohie greco-catolică. Câțiva ortodocși, trecuți la noua lege pe urma divorțurilor. Familii nefericite. În vreme ce toată lumea românească, care vrea slava neamului, lucrează pentru curățirea moravurilor, unii arhieriei ortodocși din Ardeal, sprijinindu-se pe oameni cari și-au desfăcut căsătoriile pentru „oricare pricină”, turbură liniștea satelor, zdruncină moralitatea și credința oamenilor.

Să ia aminte frații noștri, că în dosul învingerilor ieftine de ici și de colo, se ascunde o mare primejdie națională: Slăbirea nivelului moral!

Și atunci ne gândim: N'ar fi oare lucru mai cinstit și mai creștinesc, ca cele două biserici, naționale și surori, să se întreacă în sămănarea și întărirea bunelor moravuri!

Pentru o nouă facultate de teologie. În cercurile bisericii ortodoxe se discută în timpul din urmă, cu multă aprindere, dacă a treia facultate de teologie ortodoxă a țării e bine să fie așezată la Iași Moldova, ori la Chișinău, capitala Basarabiei.

Majoritatea părerilor, în frunte cu aceea a profesorului I. Mihăilescu dela universitatea din București, pare a milita pentru Chișinău și asta — afară de motivele de ordin specific basarabean — între altele și pentru împrejurarea, că fiind Iași foarte aproape de Cernăuți, care își are facultatea sa teologică, o școală superioară de teologie la Iași ar putea atinge foarte serios viabilitatea aceleia, ceea ce nici decât n'ar fi în interesul ortodoxiei și a românismului bucovinean. Mitropolitul Pimen al Moldovei lucră, în schimb, din toate puterile, ca Iași să nu rămână fără facultatea de teologie, la care aspira de atâta timp. Și astfel s'a putut ivi și ideea de-a se înființa deodată două facultăți noi de teologie, pentru a împăca ambele părți.

Realizarea acestor gânduri atâră desigur de disponibilitățile bugetare, cari ce-i drept nu sunt acum prea însemnate, dar un lucru e sigur: Biserica ortodoxă va avea în curând și a treia facultate de teologie, fără ca pentru realizarea vechiului gând, de-a înființa și o facultate de teologie catolică, să se mai fi făcut vre-un pas în timpul din urmă.

Am crezut deci că e bine, să ridicăm din nou această chestiune.

Misionarii ortodocși ai ministerului cultelor. Toate gazetele din București au publicat de curând următorul comunicat:

„Față de propaganda stăruitoare a unor secte religioase, ministerul cultelor a hotărât să înființeze echipe de misionari, cari să răspândească în popor învățăturile credinței ortodoxe. Ele vor fi alcătuite din studenții dela facultățile de teologie și se vor duce până în cele mai departate colțuri ale țării, să țină predici la biserici, în zilele de sărbătoare. Primele echipe vor pleca în eparhiile Arad și Hotin”.

Incepând chiar dela Aradul dlui ministru al cultelor — unde ortodoxismul bisericesc al dlui Ciuhandu are cu totul alte preocupări — și până în cele mai depărtate colțuri ale țării, ministerul tuturor cultelor aranjează deci, cu banii țării, și sub titlul de apărare a unității noastre naționale, o sistematică propagandă ortodoxă, menită a veni în ajutorul acestei biserici, care se dovedește odată mai mult inca-

pabilă de-ași apăra *singură* patrimoniul tot mai știrbit al faimoasei sale „dominațiuni” anacronistice. Platforma, în numele căreia se încearcă o justificare a acestui *proselitism de stat* este, firește, ideea „unității naționale”, pe care d. Nichifor Crainic, secretarul general dela culte, o socotește a fi în primejdie de pe urma „curenților religioase de proveniență exotică”, așa-numitele „curențe de stânga”, cari — după părerea dsale — înseamnă „fărămițarea și distrugerea blocului sufletesc al neamului”. Și cum acest „bloc sufletesc”, această unitate națională „se cufundă — spune d. Nichifor Crainic într'un interview publicat în „Universul” — cu unitatea de credință ortodoxă”, ministerul s'a simțit dator să inițieze, cu ajutorul studenților teologi ai ortodoxiei, aceste echipe de apărare a... *ortodoxiei*, pe care o identifică cu sufletul neamului.

Pe față cel puțin, ministerul nu numără biserica noastră între „curențele de stânga”, și cu tot „exotismul” nostru papal, acțiunea nu pare a fi îndreptată și împotriva bisericii noastre, dar fiindcă, oricum, „apărarea” ortodoxiei va trebuie să se facă mână în mână cu organele bisericesti dela fața locului și fiindcă e vorba, chiar dela început, de eparhia Aradului, a cărei faima „unitofobă” a trecut de mult în conștiința tuturor, te pomenești că aceste echipe nu vor privi cu deosebită simpatie nici pe credincioșii bisericii noastre. Sectarii „de stânga” — dupăcum foarte bine o știu aceasta toți corifeii ortodoxiei arădane — nu se lasă prea ușor convertiți, și atunci, fiindcă ne închipuim că aceste echipe, susținute desigur cu multă cheltuială, trebuie să prezinte probabil și ceva „rezultate”, este aproape de mintea oricui, că vor căuta să le obțină prin satele noastre, unde Ciuhanzii Aradului au isbutit să arunce și până acum sămânța dihoniei confesionale.

În loc de a se ajunge deci prin aceste echipe la o consolidare a „blocului sufletesc” al neamului, suntem aproape siguri că „pacea” dintre cele două biserici „naționale” ale țării, va îmbrăca forma unor adevărate lupte fratricide.

Principiul constituțional al „protecțiunii

celei deopotrivă” nu admite însă, ca statul să facă echipe misionare în favorul nici unei confesiuni și în deosebi nu în favorul aceleia care, stăpânind și altfel cu numărul, are toate posibilitățile de-ași face *singură* apărarea, de care simte nevoia.

Cerem deci, ca ortodoxia să fie lăsată de puterile ei, pentru că singur astfel putem spera să înțelegă în sfârșit, ca nu împotriva bisericii noastre trebuie să-și cheltuiască energiile de care dispune.

Rătăcirea de apoi. Sub titlul acesta se publică în numărul dela 1 August al ziarului „Crucea” din București un interesant articol referitor la noua lege „șaguniană” a bisericii ortodoxe, datorit cunoscutului profesor *M. Mihăileanu* din Pitești.

Măncând din constatarea, că la primul congres național bisericesc, organul culminant în noua organizație bisericască, nu s'a arătat nici un interes din partea publicului și chiar a clerului din București, autorul ajunge la concluzia, că noul organism creat în numele introducerii cât mai largi a elementului mirean în afacerile bisericii, e merit să ajungă, în chip fatal, la soarta repausatului Consistor superior bisericesc, mort de inanție generală. Insistând apoi asupra greșelii ce s'a făcut prin noua lege de organizare a ortodoxiei — care a deschis politicianismului un și mai larg amestec în afacerile bisericii —, d. Mihăileanu încheie cu următoarele șire vrednice de-a fi reținute:

„Încheierea este, că noua reformă, care fără nici un folos caută să strămoreze puterile clericilor printr'o conducere prea mult laicizată, nici măcar nu îndreptează biserica în spre o așa numită *autocărmuire*. — Ea mai curând lasă ca biserica, lipsită de cărmă, să rătăcească în voia neprietenștilor valuri stărnite de necredință. — De aceea, împreună cu sf. Evanghelie ne temem, că: Va fi rătăcirea de apoi mai rea decât cea dintăiu.”

Și lucrul acesta se va adevăra probabil mai curând de cum s'ar crede.

Citiți și răspândiți „UNIREA”.

O soluție.

Cuvântul unui mirean în cauza pensiilor preoțești*.)

Ca abonent al prețuitei foi „Unirea”, cetit cu atențiune tot ce s'a scris în cauza pensiilor preoțești.

Deși laic, mă interesează soarta preoților deoarece este a noastră și dacă e bine situată e cinstea noastră, iar dacă e rău situația rușinea noastră. De aceea, fie-mi permis să spun și cu un cuvânt în această importantă chestiune.

Păr. canonic *Dr. Nicolae Brinșeu* în articolul său „Prin noi înșine”, publicat în „Unirea” dela 26 Iunie 1926, propune mai mult soluții și zice: „... Unde nu sunt asemenea rezerve, acolo numai prin contribuiri *directe* și *acest scop*, din partea actualilor contribuabili ai fondurilor, se poate ajuta — și trebuie să se ajute —, dar prin aceasta iarăși se redobândește forțele acestora de a contribui, în măsură mare, la asigurarea intereselor lor directe”. Dacă într'adevăr se dorește o ameliorare a situației pensionarilor și orfanilor de preot — sunt deplin convins, că e cazul —, trebuie jertfă cu toții și să ne ajutăm singuri, fără a alerga după ajutor străin. Și iată, cum cred că ar fi să se facă aceasta:

Se știe, că pe timpul erei maghiare, legea de pensii a funcționarilor de stat, județ și comună, era cu mult mai favorabilă, decât actuala lege de pensii și când cineva ajungea la pensie putea să trăiască. E drept, că referințele la traiu erau altele și valuta forte. Era însă altceva. La Budapesta funcționa o bancă de pensii, la care orice funcționar public își putea asigura, pe lângă o taxă modestă, un anuităd adaus de pensie. Și mai era altă bancă, la care funcționarul se putea asigura pe sine și întreaga familie pentru caz de moarte. Taxele pentru aceste erau minimale și fiecare copil în

*) Dl. *Ioan Crișan*, un funcționar superior la administrația financiară din Aiud, care cunoaște de aproape străduințele funcționarilor de stat pentru asigurarea pensiilor cât mai cinstite, ne trimite, apropos de pensii preoțești, un articol mai lung, din care reținem părți mai însemnate, cu soluția pe care o propune. *N. R.*

□ □ Folța „Unirii” □ □

Mișcările din Mexico.

Legea nesocotită a președintelui Calles.

Intreagă presa e plină de câteva săptămâni de tulburările religioase provocate în republica mexicană de o lege care a intrat în vigoare la 1 August c. și care răstoarnă cu o singură lovitură situația de până atunci a cultelor din Mexico. Lovitura ce-o aplică aceasta lege a masoneriei conducătoare de acolo atinge în deosebi catolicismul, căruia îi aparține aproape întreagă populația țării și fiindcă aceasta nu înțelege să se lase jignită în sentimentele sale, Mexico este azi ca un întins câmp de bătaie, spre care se îndreaptă atenția întregii civilizații umane.

Pentru a se putea cunoaște greutatea loviturii, dăm aici mai jos — după „L'Osservatore Romano” — textul însuși al legii președintelui Calles, anatemitat din partea Sf. Scaun al Romei:

Art. 1. Pentru a putea exercita ministerul oricărui cult în teritoriul Republicei mexicane, trebuie să fii mexican de naștere.

Înfractorul acestei prevențiuni va fi pedepsit pe cale administrativă cu amendă până la cinci sute pesos, sau, în lipsa de bani, cu arest, care niciodată nu va trece de cincisprezece zile. Mai mult, Federala executivă, dacă va afla de bine, va putea expulza numai decât pe preotul sau ministrul străin infractor, folosind pentru aceasta facultatea ce-i condece articolul 33 din Constituție.

Art. 2. Pentru efectele penale, o persoană

se consideră că exercitează ministerul vre-unui cult, când săvârșește acte religioase sau administrează sacramente proprii cultului la care aparține, sau când rostește în public predici doctrinale, ori face, în aceeași formă, proselitism religios.

Art. 3. Învățătura ce se propune în institutele oficiale de educațiune va fi laică și tot așa va fi și învățătura primară elementară și superioară ce se propune în institutele particulare.

Înfractorii acestei dispozițiuni vor fi pedepsiți pe cale administrativă cu amendă până la cinci sute pesos; iar, în lipsa acestora, cu arest, care niciodată nu va fi mai mare de 15 zile.

În caz de recidivă, infractorul va fi pedepsit cu arest mai mare și amendă de clasa a doua, fără ca aceasta să prejudice dreptul auctorității de-a ordona închiderea institutului de învățământ.

Art. 4. Nici o corporațiune religioasă și nici un ministru al vreunui cult nu vor putea înființa sau conduce vre-o școală de instrucțiune primară.

Ceice se vor face vinovați de infracțiunea acestei porunci, vor fi pedepsiți cu amendă până la 500 pesos, sau, în lipsa lor, cu arest care nu va trece peste 15 zile, fără ca aceasta să prejudice dreptul auctorității de-a ordona închiderea institutului de învățământ.

Art. 5. Școale primare particulare se vor

putea înființa numai dacă se vor supune controlului oficial.

Înfractorii acestei dispozițiuni vor fi pedepsiți cu amendă de 500 pesos, sau, în lipsa lor, cu arest, nu mai lung de 15 zile.

Art. 6. Statul nu poate permite să se încheie sau să se facă nici un fel de contract, pact sau convențiune, care să aibă drept obiect știrbirea, pierderea sau definitivă jertfă a libertății omenești, fie acesta din cauza muncii, a educațiunii, ori a votului religioșilor. Legea prin urmare nu permite instituirea ordurilor monastice, oricare ar fi numele și scopul cărora vor pretinde a se dedica.

Ordurile monastice ce cad sub efectele acestui articol sunt: Societățile religioase, a căror indivizi trăiesc sub anumite reguli particulare proprii, pe urma unor promisiuni, voturi temporale sau perpetue și cu supunere la unul ori mai mulți superiori, chiar și dacă membri ordinului au ubicațiune deosebită.

Ordurile monastice și conventele existente vor fi desființate de autorități, după ce în prealabil se vor fi identificat persoanele, cari le aparținut.

Când s'ar dovedi că persoanele scoase din mânăștiri s'ar gândi după dizolvare să se unească din nou în comunitate, vor fi pedepsiți cu 1—2 ani închisoare. În acest caz, superiorii, priorii, prelații, directorii, sau persoanele cari au grad ierarhic în organizarea mânăștirii vor fi pedepsiți, cu 6 ani închisoare.

milie era asigurat la cel puțin 100 cor. spese de înmormântare, soția la 400 cor. iar capul de familie la 600 coroane, sume cari pe timpul acela reprezentau mult.

Și atunci, ne gândim, că oare pentru ce nu am putea să ne ajutăm și azi, înființând noi bănci, sau societăți de asigurare mutuală? La București este o atare asociație, dar prin părțile noastre nu-și prea are membri.

Pentru ajutorarea pensionarilor de preot ar fi deci bine să se înființeze o bancă centrală, care și-ar putea aduna capitalul necesar din următoarele resurse:

După Șematismul publicat în „Calendarul dela Blaj” pe anul 1926 avem în întreaga mitropolia română unită:

Parohii	—	—	—	—	1920
Flii	—	—	—	—	1692
Total					3612

Fiecare parohie și filie, clasificându-le după starea lor materială, luând o sumă medie, să contribuie odată pentru totdeauna cu câte 5000 Lei, prin ce s'ar aduna un capital de Lei 18.060.000. Tot după Șematism, avem apoi în întreaga mitropolia 1,335,142 suflete greco-catolice. De fiecare suflet să se plătească odată pentru totdeauna numai câte 10 Lei, și vom obține o sumă de Lei 13.351,420. Adunând aceste două sume vom avea un capital de Lei 31.411,420.

Dacă acest capital se va depune la diferite bănci românești solide numai cu 12% vom avea anual venit de Lei 3.769,370. Și să presupunem, că anual se pensionează — ceea ce este exagerat — 30 preoți, aceștia ar putea primi anual un adaus de pensie de câte 12,564 Lei 50 bani.

Va zice cineva, că sumele de sus sunt prea exagerate, prea mari. E drept, că la număr sunt mari, dar de puțină valoare. Știm, că azi o păreche de pui de găină se vinde cu câte 30—70 Lei; o piele de miel cu 50—80 Lei; o găscă cu 200—300 Lei. Acum este timpul ca să se poată acvira un atare capital, pentru că mai târziu când valuta se va regula — dacă — banul va fi mai scump și mai greu de câștigat.

Tot în menționatul articol se spune de

asigurările în bloc, oferite de o societate. Da, o cunosc și chiar s'a făcut oferte și funcționarilor de stat, dar n'a intrat nime. Societatea aceasta (belgo-română) face mari câștiguri, și ea, prin sumele ce le plătește ca premii, nu dă nimic, deoarece membri rămași în viață se plătesc ei pe ei. Așa spre pildă societatea se imparte pe regiuni, cu câte cel puțin 1000 membri și fiecare membru plătește, la intrare, odată pentru totdeauna, o taxă de Lei 1350, sau în total Lei 1.350,000. Asigurările se fac fără vizită medicală. Dacă în cursul anului moare vr'un membru din cei 1000, atunci cei rămași mai plătesc fiecare câte 100 Lei, sau de 99 ori 100 = Lei 99,000, diferența de 1000 Lei se acopere din dobânzile capitalului de 1.350,000 Lei.

Acest mod de asigurare, pentru caz de moarte s'ar putea face în legătură cu bancă de ajutorare amintită mai sus, și atunci capitalul s'ar majora, sau s'ar forma o secție separată numai spre acest scop, dar tot în centrul băncii.

Iată dar cu o mică sfortare la ce lucru bun și uman s'ar putea ajunge. Câte lacrimi de văduve și orfani nu s'ar putea șterge de pe obrazi celor ce sufer?

Se va întreba însă cineva, că de ce nu facem atare lucru noi funcționarii, cari suntem în număr mai mare și cu o situație materială mai bună? — Răspund, că nu se poate, din motivul chiar că suntem prea mulți și nicicând nu putem ajunge la înțeles, suntem buni de-a ne plânge, dar la fapte ne desparte egoismul, interesele personale. Preoțimea e mai omogenă, interesele sunt mai strâns legate de tagma lor și mai ușor se pot închega într'o asociație puternică, care pe lângă o bună și conștientă administrare a capitalului, în puțini ani poate avea rezultate uimitoare.

Doresc din toată inima, ca cele expuse mai sus, să formeze o mică contribuție la marile planuri ce se frământă în sufletele celor chemați pentru binele preoțimei noastre, care trebuie să fie mândria tuturor.

Ioan Crișan.

Cetiți și răspândiți „UNIREA”.

Știri mărunte.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. *Mihail Ilieș* paroh la Câmpia Turzii, pe pâr. *Ioan Lăe* adm. parohial la Baraolt, pe pâr. *Andrei Pop* adm. parohial la Hrastăș, pe pâr. *Eugen Ardeșan* adm. parohial la Poian, pe pâr. *Romul Iodea* adm. parohial la Șchiopi, pe pâr. *Ioan Chirilă* adm. parohial la Troița, iar pe par. *Nicolae David* adm. parohial la Lupșa.

Eminescu la Putna. Dumineca trecută, s'a desvelit, în fața A. S. Regale principesa Ileana, bustul lui Eminescu, ridicat — din inițiativa societății studențești „Arboroasa” — în curtea mănăstirii Putna. Faptul acesta a făcut din orașelul viteazului Voevod Ștefan cel mare teatrul unor frumoase serbări culturale, cari apropiind sufletește pe Eminescu de Ștefan și de actualul Rege, care a isbutit să înfăptuiască integral visul de mărire al acelor, au înălțat sufletele tuturor celor de față la înălțimi, cari poate nu trebuiau coborâte la nivelul frământărilor politice ale dlui Zelea-Codreanu. — Ministerul a fost reprezentat prin d. Nichifor Crainic, secretarul general dela culte și arte. Bustul este o reușită operă a sculptorului O. Hahn.

Adunarea generală a Aștelor se va ținea anul acesta în orașul Zălau, în zilele de 12—14 Septembrie. Pregătirile pentru buna reușită a acestui congres al culturii ardeleni au și început. O reprezentare teatrală, un concert, mai multe conferențe și o expoziție de copii vor complecta ședințele regulamentare ale membrilor „Aștelor”. În legătură cu acest congres se va aranja și un peierinaj la mormântul din apropiere alui Simeon Bărnuțiu, precum și o festivitate la ridicarea unei troițe pe câmpul dela Guruslău.

Locale. Dumineca viitoare, a treisprezecea după Rusalii, va predica în catedrală pâr. *Liviu Racofian*, secretar mitropolitan.

— La cele scrise de noi, în numărul ultim, apropos de *suspendarea arbitrară a personalului didactic dela Atelierele Orfelmatului nostru*, d. Emil Oltean, „consilier comunal însărcinat cu conducerea I for industrial” ne-a trimis o în-

Femeile vor fi pedepsite în oricare caz, cu două din trei părți a pedepsei.

Art. 7. Persoanele cari îndeamnă, ori determină, pe un minorean să renunțe la libertate în virtutea unui vot religios, vor fi pedepsite cu arest mare și cu mulctă pecuniară de a doua clasă, chiar și când între ei ar fi legături de părinți și fii.

Dacă cel ce a făcut aceasta este major-rean, pedeapsa va fi de arest mic și mulctă de prima clasă.

Art. 8. Individul, care în exercițiul ministerului ori sacerdoțiului oricărui cult religios, prin declarațiuni scrise ori prin predici și vorbiri, instigă publice pe cetitorii ori ascultătorii săi la nesocotirea așezămintelor politice și la nesupunere față de legi și autorități, și de încredințării acestora, se va pedepsi cu închisoare de 6 ani și cu mulctă de clasa a doua.

Art. 9. Dacă se va întâmpla, ca rezultat direct ori imediat al instigării, la care se refera articolul anterior, ca mai puțin de 10 inși să intervină contra autorităților publice, folosind forță, amăgiri, amenințări, violență fizică ori morală, sau să facă uz de arme, fiecare dintre ei se va pedepsi cu câte un an închisoare și cu mulctă de clasa a doua. Preoților, respectiv ministrilor cultelor, autori ai instigării, li-se va dicta pedeapsa de 6 ani închisoare, plus amendă dela prima până la a patra clasă, după judecata judecătorului, afară de cazul că disordinea provoacă un delict, care merită o pe-

deapsă mai mare, în care caz se va aplica aceasta.

Dacă indivizii cari se amestecă în disordine sunt zece ori mai mulți, se va proceda după normele articolelor 1123 și 1125 ai codicelui penal în vigoare.

Art. 10. Miniștrii cultelor, adunați în consfătuire publică ori privată, ori în actele de cult și de propagandă religioasă, nu vor putea critica nicicând legile fundamentale ale țării, autoritățile în particular și guvernul peste tot.

Infractorii se vor pedepsi cu închisoare dela unu la cinci ani.

Art. 11. Miniștrii cultelor nu se vor putea asocia cu scopuri politice.

Infractorii acestei dispoziții, se vor pedepsi cu arest de cel puțin prima clasă, fără considerare la aceea, că asocierea va fi imediat disolvată de autorități.

În caz de recidivă, pedeapsa corespunzătoare va fi închisoare mai grea și mulctă de clasa a doua.

Art. 12. Pentru niciun motiv nu se va revalida și acorda dispensa, respectiv nu se va admite niciun alt mijloc, care va avea de scop de-a întări la cursurile oficiale pentru studii înalte, ori la institutele destinate pentru învățământul profesional miniștrii al cultelor.

Infractorii acestei dispoziții vor fi destituiți definitiv din oficiu pe care-l dețin, declarându-se inhabili pentru a obține un altul în acel ram, pentru un timp de 3 ani.

Dispensa ori invoirea la care se referă prima parte a acestui articol, vor fi nule și vor avea ea urmare pierderea titlului profesional, prin obținerea căruia s'a făcut încălcarea acestei porunci.

Art. 13. Publicațiile periodice religioase, ori și numai de pronunțată simpatie pentru aume credință religioasă, fie prin programul, fie prin titlul lor, nu pot comenta adunările politice naționale nici nu pot informa asupra actelor autorităților țării, ori a celor particulare, cari sunt în directă legătură cu funcționarea institutelor publice.

Directorul publicațiunii periodice va fi pedepsit, în cazul unei încălcări a acestei dispoziții cu pedeapsa arestului mare și amendă de a doua clasă.

Art. 14. Dacă publicația periodică nu are director, responsabilitatea penală cade asupra autorului comentariului politic ori a informațiunii, la care se referă articolul anterior și dacă nu e posibil a cunoaște pe autor, răspunderea va fi a administratorului, ori a celui ce conduce redacția, ori apoi a proprietarului publicațiunii periodice.

Dacă în cazurile prevăzute în articolele 13 și 14 ale acestei legi se va întâmpla recidivă, se va ordona suspendarea definitivă a publicațiunii periodice*).

*) Stârșitul în numărul viitor.

timpinare mai lungă, pe care nu o putem da în întregime, între altele și pentru motivul că este redactată într-o formă care ar putea să blameze în fața lumii »autoritatea« consiliului orașului nostru de reședință. În interesul limpezirii chestiunii reținem totuși afirmația dlui Oltean, că dsa ar fi lucrat animat de cele mai bune sentimente și că ar fi fost în dreptul său să facă tot ce a făcut. Rămâne acum să vedem, care va fi rezultatul demersurilor făcute de autoritățile în drept pentru cassarea acestei intervenții absolut »ilegale« și cu totul »neavenite«.

— Sâmbăta viitoare, în 21 August, se va aranja din partea tinerimei universitare o petrecere dansantă în sala otelului »Univers«. Venitul curat este destinat pentru »Institutul recunoștinței«. Inceputul la ora 21. Intrarea benevolă.

Un nou congres al presei latine. În vechea cetate a Valonei, în Liège-ul Belgiei, s'a ținut de curând al patrulea congres al presei latine. După Lyon-ul Franței, Lisabona Portugăliei și Florența Italiei, onoarea de-a găzdui congresul ziariștilor latini a revenit anul acesta Belgiei surori, care a știut să-l aranjeze așa fel, încât ideea solidarității latine a câștigat prin el o confirmare nouă și deosebit de impunătoare. Congresul a întrunit pe reprezentanții a peste 90 jurnale, aparținând la nu mai puțin decât 23 țări latine, în numele cărora regele Belgiei a putut fi salutat cu următoarea depeșă aclamată cu unanimitate: »Sire, nu ești singur. — Latinitatea pe care ai salvat-o în 1914 este întreagă cu tine!« Dintre obiectele cari au fost puse în discuție, interesând relațiile dintre popoarele latine de oriunde, încreștăm următoarele mai însemnate: Chestiunea schimbului de profesori, echivalența diplomelor universitare, înființarea unei Alianțe latine, fondarea unei biblioteci a popoarelor latine, apărarea filmului latin, și altele. — La anul congresul se va ține probabil în America de Sud și în curând va trebui să revină și țării noastre onoarea de-a-l putea găzdui.

Se pregătește nou tarif pentru C. F. R. Cu ziua de 1 Octomvrie c. va intra în vigoare la Căile Ferate un nou tarif, cu un spor de circa 25 la sută pentru persoane și de 35—60 la sută pentru mărfuri. Cu toată urcarea aceasta gestiunea anului curent se va încheia cu un deficit de peste un miliard Lei, care urmează să fie acoperit anul viitor, când se va ajunge, afirmative, la o echilibrare bugetară.

† **Ana Cheșian**, n. **Truța**, văduva fostului preot Ioan Cheșian din Hrastăș (Frunzeni), s'a stins la 31 Iulie în anul 79 al vieții. — Odihnească în pace!

† **Ioan Colocieru**, student la Academia de teologie, în Blaj, s'a stins la 16 Iulie c. în anul 26 al vieții. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Emil Vlassa**, proprietar în Sâncel, s'a stins Dumineca trecută la Sibiu, în anul 48 al vieții. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“.

V. Aiud. Exercițiile preoțești dela noi se țin în două serii, fiecare de Luni seara până Vineri dimineața. Prima începe în 22 August, iar a doua în 30 August. Participarea este aranjată din partea P. Ven. Ordinariat, iar găzduirea se va face la Seminarul teologic și la Internatul de băieți.

„Biruința“. Cluj Spuneți Vă rugăm, rășboinicului DVoastră I. Amilcar, că dacă am înțeles să stăm de vorbă cu d. G. M. Ivanov, care — cu toate necuviințele ce și-a permis față de noi — a spus totuși și câteva lucruri, cari pot angaja o discuție, nu este cazul să o putem face și cu ineptiile sale publicate în numărul dela 8 Iulie sub titlul »Doctorozii«, pe cari ar fi fost mult mai logic să nu le fi semnat întreg, ci numai cu inițialele inteligentului său nume, pentruca astfel să se poată cunoaște mai bine (după urechi) originea suspectă a acestui fecund colaborator al DVoastră. Și Vă rugăm să spuneți și dlui G. M. Ivanov să nu lase pe acest I. A. să se amestece în polemici angajate de dsa, fiindcă altfel am putea fi ispitiți să credem că d. Amilcar este tot d. Ivanov și asta parecă nu ne vine s'o credem. Pe dsa îl socotim mult mai școlit, decât să nu știe că infabiltatea papală nu ar avea absolut nimic cu eventualele

tratative ce s'ar angaja între Sovietele rusești și între ceea ce se chiamă Sfântul Scaun al Romei... și mult mai inteligent, decât să nu înțeleagă, că este o mare deosebire între »a te face răs« și a fi un »măscăriciu« prin esență. — Și cu aceasta vom fi potolit, sperăm, definitiv impaciența și nervozitatea neînțeleasă a dlui I. A. (milcar)

S. București. Privim și noi cu mult interes, cum se agită din nou întreg ortodoxismul pe chestia concordatului. Presa lui dela noi din Ardeal înregistrează cu adevărată nervozitate tot ce se colportează în legătură cu concordatul, fără a scăpa un singur moment de-a nu protesta împotriva unui act »atât de puțin patriotic«, care a intrat, se vede, deabinele, în preocupările actualului guvern. Și este ceva! Fiindcă într'adevăr ar fi o culme a ironiei, ca concordatul să fie semnat chiar de guvernul pe care ortodoxismul l-a salutat cu atâta însuflețire și al cărui ministru de culte este d. Vasile Goldiș, care nu prea se poate lăuda cu sentimente filopapale.

M. Sibiu. Că ce-i cu Sinodul ecumenic al ortodoxiei nu mai știm, fiindcă de mult n'am mai citit nimic în legătură cu dânsul. Ideea pare a se fi infundat însă deabinele, fiindcă, după ce dictatorul Pangalos a desființat »republica« mănăstirească de pe muntele Athos, nime nu se mai poate gândi serios să aranjeze acolo un Sinod ecumenic. Amănat deci de forța majoră, el va fi amănat desigur și în chip oficial (deși nici n'a fost convocat) și cu încetul va ajunge neapărat să fie luat cu totul dela ordinea zilei.

I. Ghiolban. Revenind la matcă, svonorile s'au mai potolit și se pare că totul a fost o simplă înscenare »răutăcioasă« a »bătrânului«, care cu toată vrâsta mai tânără, afirmative nu prea vedea cu ochi buni mișcările »juvenile« ale șefului său. De acum ambii par împăcați: Primul, pentrucă totul a rămas baltă și al doilea, pentrucă »bătrânul« n'a reușit să întinerească. Și apoi, știți vorba aceea: Ende gut, alles gut!

B. Războieni-Otate. Vă mulțumim pentru cuvintele de încurajare și Vă asigurăm că vom face tot posibilul, ca dorința Dvoastră să se realizeze. Este suprema țintă spre care tindem.

Mai multers. Intorcându-se administratorul din concediu, în cursul săptămânei ce vine se vor aranja toate chestiile pendente ale administrației noastre.

G. Poiana. Totul este în ordine.

Atențiune

Fabrică românească de clopote
din cel mai bun material
Turnătorie de fier și metal

(120) 5-1

Cumpără tuciu vechi și aramă
veche în orice cantitate.

VASILE HOZA

SIBIU Str. Lungă 34.

RECLAMA

este sufletul comerțului

Administrația centrală capitulară.

No. 102—1926.

De vânzare.

Capitulul mitropolitan gr.-catolic român din Blaj vinde prin licitație, cu oferte scrise, 2701 metri steri lemne focale de fag, calitatea primă. Licitația se va face în ziua de 20 August 1926.

Lemnele se află în pădurea comunei Buzăș, 4 km. depărtare de Ileanda-Mare, jud. Someș.

Topografia Seminarului Teologic greco-catolic — Blaj.

Cu ofertele deodată licitanții vor pune o garanță de 10% din prețul ofertei în numerar, efecte publice, sau scrisori de garanță dela vre-o bancă.

Informațiuni se pot lua dela Administrația centrală capitulară, sau la biroul de locuitori în Buzăș, dela gornicul pădurii naționale »A. Francu«.

Buzăș, la 5 August 1926.

2 2 (197)

Dr. A. Cheșianu

administrator capitular.

Atragem atențiunea veneratului
Cler asupra societății

„BELGO-ROMANA“

cel mai solid institut de asigurări și reasigurări în România. Asigurări contra focului, cu cel mai redus tarif (în afară de cartel). În relațiune contractuală cu Episcopia Lugojului. Din premiul asigurațiilor în parohie 10% spre scopurile parohiei (în dieceza Ludojului, fondului diecezan). Asigurări pe viață, tipurile cele mai avantajoase și moderne!

DIRECȚIUNEA GENERALĂ: București.

DIRECȚIUNEA REGIONALĂ: Timișoara,
Bul. Regina Maria No. 6.

(167) 4—24

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 30—52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale etc., precum și ordăjdii bisericesti: Vestminte și Prapori din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

„Unirea“

nu-i iertat să lipsască de pe masa nici unui bun creștin. o o o o o